

Eduskunnan valtionvarainvaliokunnan
maatalousjaoston asiantuntijakuuleminen 29.5.2024

Maatalousneuvos Esa Hiiva
Luonnonvaraneuvos Heikki Piiparinen

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2024 toiseksi lisätalousarvioksi

Vuoden 2024 toista lisätalousarviota koskevana asiantuntijalausuntona esitämme maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta seuraavaa:

10. Maaseudun kehittäminen

30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen

Muutos koskee Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (maaseutuohjelma) siirtymäkaudella (2021—2022) käyttämättä jääneen tai peruuntuneen myöntämisvaltuuden ja määrärahan uudelleen budjetointia maaseutuohjelman tekniseen apuun (13,5 milj. euroa). Muutoksella varmistetaan maaseutuohjelman mahdollisimman täysimääräinen toteutuminen Euroopan komission 15.2.2024 hyväksymän ohjelmamuutoksen mukaisesti.

Lisäksi ehdotetaan peruutettavaksi 10,0 milj. euroa vuoden 2023 määrärahaa, joka kohdistui CAP-suunnitelmaa toteuttaviin kokonaan kansallisesti rahoitettuihin maaseutuyritysten energiainvestointeihin. Vähennys on osa maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan vuoden 2025 säästötoimenpiteitä, joista päätettiin pääministeri Orpon hallituksen kehysriihessä 15.-16.4.2024. Kansallisesti rahoitettavien maaseutuyritysten energiainvestointitukiin osoitettu määräraha sisältyi keväällä 2022 päätettyyn huoltovarmuuspakettiin.

20. Maa- ja elintarviketalous

30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit

30.20.44. Luonnonhaittakorvaukset

Alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen säästön toimeenpanoon liittyen esitetään, että 49,0 milj. euroa momentin 30.20.43 ja 74,0 milj. euroa momentin 30.20.44 vuoden 2022 talousarvioon sisältyvää kansallista rahoitusosuutta uudelleen budjetoidaan vastaaville momenteille.

Määrärahojen uudelleenbudjetointi ja siirrot mahdollistavat osaltaan pääministeri Orpon hallitusohjelman säästön linjatun mukaisesti ja kokonaisuudessaan aitona säästönä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti maaseudun kehittämisedellytyksiä ja elinvoimaisuuden turvaamista ajatellen. Lisäksi varmistetaan komission kanssa sovittujen CAP-suunnitelman tavoitteiden saavuttaminen ja CAP-suunnitelman EU-rahoituksen täysimääräinen tuloutus.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman liitteen B mukaisesti momentille 30.10.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen) on 9.10.2023 VN-kehyksessä kohdennettu vuosille 2025–2027 yhteensä 137,5 milj. euron kansallisen rahoitusosuuden vähennys julkisen talouden vahvistamiseksi. Säästöön liittyen vuosien 2025–2028 kehyksissä on päätetty kansallisen rahoitusosuuden määrärahasiirtoja momenteilta 30.20.43 ja 30.20.44 momentille 30.10.64 ao. vuosien kokonaismäärärahojen ja vuosien 2021–2027 kokonaisrahoituksen rajoissa.

40. Luonnonavaratalous

30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Momentin määrärahaan esitetään lisäystä 2,5 milj. euroa vuonna 2023 tapahtuneiden porovahinkojen korvaamiseen täysimääräisesti valtiovarainvaliokunnan talousarvioletinnön (VaVM 13/2023) mukaisesti. Valtiovarainvaliokunta on talousarvioletinnossään (VaVM 13/2023) pitänyt välttämättömänä, että suojeltujen eläinten aiheuttamat vahingot korvataan täysimääräisesti ja että hallitus korottaa momentin määrärahaa vuoden 2024 lisätalousarvioesityksellä toteutuvien porovahinkojen mukaisesti.

Vuonna 2023 toteutuneet porovahingot olivat yhteensä 9,765 milj. euroa. Vuoden 2024 talousarviossa momentille myönnetystä 8,850 milj. euron määrärahasta porovahinkojen korvaamiseen on käytettävissä 7,248 milj. euroa. Lisäystarve porovahinkojen täysimääräiseen korvaamiseen on siten yhteensä 2,517 milj. euroa. Ilman lisämäärärahaa vuoden 2023 porovahinkojen korvauksia joudutaan leikkaamaan neljänneksellä.

Porovahingot muodostavat momentin vahinkokertymästä yli 90 %. Ahma aiheuttaa yleensä enemmän vahinkoa kuin kolme muuta suurpetoa yhteensä. Poroeläinkehittämisen suojaamiseen ei ole käytännössä muita keinoja kuin vahinkoa aiheuttavien yksilöiden poistaminen. Viime vuosina poikkeusluvilla on metsästetty vain 2-3 ahmaa vuodessa. Susia metsästetään poronhoitoalueella vuosittain 50-60, karhuja 50-60 ja ilveksiä 25-30. Vahinkoperusteisten poikkeuslupien määrää ei rajoiteta ministeriön asetuksilla muutoin kuin karhun keskeytysmetsästyksessä, jossa kiintiön asettaminen on metsästyksen edellytys. Tarkoituksena on suurentaa poronhoitoalueen karhunmetsästyskiintiötä tulevalle metsästysvuodelle.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut 12.3.2024 asiantuntijatyöryhmän suden ja muiden suurpetojen poikkeuslupakäytäntöjen kehittämiseksi. Asiantuntijatyöryhmän tehtävänä on laatia ehdotus asetuksesta, joka sujuvoittaa suurpetojen vahinkoperusteisten lupien myöntämistä. Tehtävänä on myös tehdä ehdotuksia niin sanottujen kannanhoidollisten poikkeuslupien mahdollistamiseksi. Lisäksi työryhmän tulee ehdottaa, miten suurpetokantojen arviointia ja hoitoa voidaan kehittää. Työryhmän työ voi lähinnä vähentää kotieläinvahinkojen määrää.

MMM on myöntänyt toukokuussa 2024 Suomen riistakeskukselle 400 000 euroa vahinkojen estämismateriaaleihin kuten suurpetoaitoihin, jolla voidaan vähentää karhun ja ilveksen kannanhoidollisen metsästyksen loppumisen aiheuttamaa todennäköistä kotieläin- ja mehiläis- sekä viljelysvahinkojen kasvua.

30.64 Metsähallitus

Metsähallituksen peruspääomaa esitetään korotettavaksi 1,385 milj. eurolla. Muutoksen jälkeen peruspääoman arvo olisi 2 588,7 milj. euroa, kun otetaan huomioon vuoden 2024 talousarviossa päätetty peruspääoman korottaminen.

Peruspääoma korotus 1,385 milj. eurolla aiheutuu Korsnäsin merituulivoimahankeen 5 432 ha lisäalueesta, joka on liitetty projektiin. Lisäalue siirretään tuottovaatimuksen alaiseen peruspääomaan liikelaitoksen muusta omasta pääomasta eikä siirrolla ole vaikutusta Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien taseeseen.

Vattenfallista tuli Metsähallituksen hankekumppani Korsnäsin meritulivoimahankkeeseen joulukuussa 2022, kun se voitti laajan kansainvälisen kilpailutuksen. Kaupan yhteydessä sovittiin mahdollisesta lisäalueesta, joka ei ole kilpailutettavissa itsenäisenä kohteena. Lisäalue-option käyttämisestä on sovittu vuoden 2023 lopulla. Lisäalue kasvattaa Korsnäsin merituulivoimapuiston aluetta noin neljänneksellä ja mahdollistaa Korsnäsin hankekoon kasvattamisen suunnitellusta 1300 MW:sta kohti 2000 MW:ia. Jatkossa alkuperäistä aluetta ja lisäaluetta kehitetään yhtenä kokonaisuutena. Myös ympäristövaikutusten arviointia ja kaavoitusta tehdään yhtenä kokonaisuutena.

Peruspääoman muutosten arvo on määritetty käypiä arvoja vastaavaksi. Metsähallitus on liikelaitoslain mukaisesti pyytänyt ja saanut tilintarkastajien lausunnon peruspääomaan muutoksen käyvästä arvosta.

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot

Ehdotettu 1,0 milj. euron määrärahalisäys on tarpeen ikääntyneen ja uusimistarpeessa olevan ilmakuvakamerajärjestelmän uusimisesta. Maanmittauslaitos hallinnoi omaa ilmakuvauslentokonetta sekä laserkeilaus- ja ilmakuvausjärjestelmää. Järjestelmä on Maanmittauslaitoksen perustoiminnan kannalta välttämätön huoltosopimuksen päättymisen johdosta aiheutuvien riskien hallitsemiseksi jo ilmakuvauskaudella 2025 sekä kansallisen laserkeilaus- ja ilmakuvausohjelman (KALLIO) vuonna 2026 alkavan ohjelmakierroksen eri sidosryhmien (mm. Puolustusvoimat) kustannustehokkuuden parantamiseen sekä teknisten vaatimusten (mm. kuvien erotuskyvyn ja sijaintitarkkuuden parantaminen) toteuttamiseksi.